

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hétenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábol 1 garmond
sorért vagy annak tőrfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelytől:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Csik-Szeredában:

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyitlerek stb. mindkét szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1884. évi folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági
társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelen-
legi nagyságában 2-szer megjelenő hírlapra
a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben el-
fogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfize-
téseikkel még hátralékban vannak, tisz-
telettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szí-
veskedjenek előfizetéseiket minél előbb meg-
újítani, hogy lapunk szétküldésében za-
var ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzek a kiadó-hivatalba
és pedig K.-Vásárhelytől a nyomdába, vagy
Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztő-
hez küldendők, vidékről legcélszerűbben
postán-talványon.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Választások után.

Brassó, 1883. decz. 31.

A vármegyei terme, eme audito-
riumai a mai megbénított municipiu-
mok kisszerű csatáinak, nagyjában min-
denütt elesöndestült. A zaj, mit a pol-
gári jogok egyik legszebbikének hat
évben meg-megtérő gyakorlata okozni
szokott, elült. A vicispán, a protonota-
rius szokott nyugalommal ülnek aszta-
laik előtt, hogy aláírják neveiket, ki-
töltenék a rubrikát, betöltenék
a parancsolatokat és eltöltenék a
napot, „az Isten napját, nemzet
életét”.

A „Székelyföld” tárczája.

Aristodém.

(Ballada.)

Ithome-vár büszkén áll, mint hőse;
Spartai had visszariad tőle.
Visszariad, nekirohan újra,
Vak dühében a földet is turja.

Aristodém, add fel kegyelemre!
„Nem, míg egy csepp vér foly az erembe!”
Hős oroslán mely sebébe roskad,
Balzsamot nyujt az isteni jóslat:

Ha egy szűz lányt áldozol Olympnak,
Spartaiak mind hiába vivnak! . . .
Egy ártatlan hajadont ki állít? . . .
„Itt a lányom!” Atyai szív tágit.

Ég a máglya, főlcsap lángja égig,
A szerető mátká keble vérzik:
„Lányod enyém, enyém teste, lelke;
Hő szerelmem már a nyá vá tette.”

„Gaz hazugság! Aristodém lányát?
Szűz erényét, istenek is lássák!”
Ibolyaszem harmatgyöngyös éke
Hasztalan hull az apa kezére.

Megvillan az éles tör markába:
„Elérkezett halálod órája! . . .”

Ha már másként nem lehet: így
is nagyon jól van. S mert még rosszab-
bul is lehetne: őrizték meg így leg-
alább.

A választások eredményeihez po-
litikai szempontokból nincsen szavunk.
Ma, most, ha lenne is, nehezen is érne
valamit. A vármegyei jogállásának kér-
dése merőben összenőtt a magyar ö-
nkormányzat kérdésével; ezt bizonyítja
a történelem, a nemzet politikai múltja.
Meggyőződhetni erről Deák, Széchenyi,
Kossuth irataiból és meg a magyar
parlament actáiból. Kitérdekel a küz-
delem, a mit a centralisatio támaszta a
vármegye hiveivel szemben; ki a köz-
pontosítás már is jelentkező nyomoru-
ságairól akar meggyőződni: csak nézze
át a napi sajtót, csak nézze meg a nem-
zet politikai életének minden revelatió-
ját, s könnyű szerrel tájékozva leend.

Azért nem szólunk e kép politikai
színárnyalatához; elbusító is, szomorú
is, reménytelen is az. De mert ezélt sem
ígér.

Hanem a választások után annak
társadalmi oldalához igen is
szólunk. Ha már a politikában nálunk
az örök érvényű dogmák kiméletlenül,
cynikus módon mellőztetnek s az elvek,
miket Eötvös a „XIX század uralkodó
eszméi”-ben, Mill Stuarta „Szabadságról”
írott könyvében, Edvárd Laboulaye az
„Állam és határaitban” szoborba önthető
valóság és igazságban kihirdettek s a

melyeken ez a constitutio, melyet ma-
gyar alkotmányának szokás még ne-
vezni, egykor nyugodott: a személyes
szabadság minél terjedtebb előmozdítá-
sának és az egyén individuális erői fej-
lesztésének nagy elvei, ha már ott a
magas polozokon negligáltak: mi itt
alant, az alispánok, a szolgabírák, a
tanácsnokok, ülnökök, jegyzők és ösz-
szes municipális tisztviselők, lássuk át
az egyes jogos érdekeinek védelmi és
képviselési szükségét.

A hivatalnok a közé. Bluntschli is,
Eötvös is, Stein is, de még Láng Lajos
is így tudja ezt. Tehát legyen is a közé,
pártatlan lévén hasonló elvűekhez, mint
ellenfelek ügyeiben.

Az utunka robotja egyformán ter-
hes mindenik párt emberének; a pó-
tadókat, rovatokat egyaránt kell hor-
dozni; az árva ügye siralmas egy ügy
bármely párton, azt hát óvni, dédel-
getni kell; a panaszos ember keserű-
séggel lép ki alispánja bürtjából, ha
csak azért nem hallgattatik ki, mert nem
szavazott vele; a közigazgatásilag üldö-
zöttek jól esik, ha kihágásos ügyében
emberszeretettel, joggal és törvénnyel
találkozik; a szolgabíró nem kövezi
meg, ha az adórestantiát nem feyver-
rel, nem büntető postálva hajtja fel; a
köztség halásan veszi, ha pénztára lelki-
ismeretesen ellenőriztetik, s bíró urai-
mék falusi omnipotentiája néha napján
sedriába idéztetik . . .

Egy szóval: elült a küzdés zaja, a
kedélyek lecsillapultak immár; tehát
hallgasson el a természetes pártvillon-
gás utóizü keserűségérzete is, mint a
beesületes szívű ellenfelek között a
haroz után szokott.

A hivatalnok tegye tisztét ember-
séggel, tisztességtudással és magyaros
igazságszeretettel.

Azzal szolgálni fog az intézmény-
nek is, minek amilyi keserű ellensége
támadta és a közületnek is, mely pol-
czára emel!

Sajgó.

Alakítsunk szövetkezeteket a
tej értékesítése czéljából!

(A háromszéki gazdák figyelmébe.)

Saját létfenntartásunk érdeke ki-
vánja, hogy minden alkalmat felhasznál-
junk, minden eszközt megragadjunk
arra nézve, hogy jövedelmünket szapo-
rithassuk. A művelődés haladásával, a
társadalmi fejlődéssel lépést tart szük-
ségleteink szaporodása; növekednek az
adók, fokozódnak kiadásaink; gondos-
kodnunk kell tehát arról, hogy bevéte-
lünk is gyarapodjék. Igen, az önfenn-
tartás ösztöne parancsolja nekünk, hogy
mindent elkövessünk újabb és újabb
jövedelmi források nyithatása érdeké-
ben; mert csak így leszünk képesek
győzelmet aratni a létérti küzdelemben;
csak így bírjuk elviselni ama napról
napra súlyosodó terheket, melyek az élet,
a társadalom vállainkra raknak.

— Éljen! éljen! — hangzék min-
denfelől.

Kocsisomnak, ki most oly büszkén ült
a bakon, mintha e kitüntetésnek legalább
is fele őt illetné, igaza volt. Előnkbe
jöttek. Egy tekintélyes kinézésű uri ember
oly szép beszéddel fogadott, hogy a meg-
indulástól alig tudtam néhány szót vála-
szolni. Havassy Gergely — így hívják a
szónokot — hintójába „kért” s azon szállí-
tott zászlókkal és lovaslegényekkel körül-
véve a község házhöz, hol — mintán a köz-
ségi és egyházi előjáráság tisztelgő látoga-
tását fogadtam — vendégül hívott meg. Én
mind a meghívást, mind a tisztelgéseket
meglehetősen tartózkodással fogadtam, mert
éreztem, hogy helyzetem roppant kényes.
Az a szives fogadtatás és előzékenység,
melyben minden oldalról részesítettek, eszem-
be juttatták egyszersmind azt is, hogy az
igazság utjáról való legkisebb letérés is hi-
vatalom elvesztését vonhatja maga után.
Havassy észrevette zavaromat s nagy meg-
nyugtatóra, de annál nagyobb csodála-
tomra, palam et publice kijelentette, hogy
itt megvesztegetésről szó sem lehet, mert
itt sem kegyet, sem részrehajlást nem ki-
ván senki.

— Tekintsen szét, biztos az, közsé-
günkben mindenütt, — folytatta Havassy —

Felhasítja végig gyöngye testét
„Jaj! hogy érjem túl Ithome estét!”

. . . Hant borul a szennyes áldozatra,
Felhat Sparta győztes fegyverzaja . . .
Aristodém! Véd meg a hazádat!
— Lánya sirján halva ott találok.

B. S.

Még nem késő.

— Elbeszélés. —

Ezelőtt pár évvel bizonyos catasteri
munkálatok felülvizsgálása végett ki kelle
szállanom Tarczaalfavára. A mint a
faluhoz közelebb értem, nagy néptömeget
vettem észre, mely kavargott és hullámzott,
mint a kiáradt patak. Itt aligha fegyveres
erőre nem lesz szükség, gondolám. E nép,
ugy látszik, bárdolatlan, s hozzá még, a mi
igen valószínű, fel is van bujtogatva. Az a
gondolatom is megvillant, hogy visszatérek;
de nem tettem. Jöjjön, a minék jönni kell!
És hajtottam tovább. Rémes gondolataimtól
azonban rögtön megszabadultam, a mint kö-
zelebb érve, a faluvégén egy mezei virá-
gokkal ékesített s középen „Isten ho-
zott”-tal ellátott diadalívet pillantottam
meg. Bizonyára valamely magas vendéget
várnak, gondolám, azért nagy kukullorium.
Minél közelebb értem, annál inkább fel-

tűnt előttem, hogy az imént még rendetlen
tömeg lassanként kialakul, az ut két szélén
sorba áll s minden szem rám van szegezve.

— Téns ur! — szólta meg kocsisom
— ezek előnkbe jöttek.

— Eh! hajts!

És hajtott. Mikor a díszkapuhoz ér-
tünk, öt mozsárgyú dördült el, mit a nép
óriási tömegének harsány „éljen”-e kö-
vetett. Erre a sorból, mintha vezényelve
lettek volna, nyolcz markos legény ugrott
ki s lovaimat, melyek különben elragadnak,
kantárijoknál fogva oly erősen megfogták,
hogy lehetetlen volt veszélyes akcióra gon-
dolniok. Egy pár másodperc alatt csend
állt be. Most a tömeg éléről néhány intelli-
gens ember és egy néhány földmivelő vált
ki, mindannyian felém irányozván lépteit.
Minden jel arra mutatott, hogy valaki
mással fölcserélve, fogadásomra indultak.
Tehát szerénytelenség nélkül nem soká kés-
hettem a felvilágosítással.

— Uram! — szólék — bocsássonak
meg, hogy épen most érkeztem, midőn va-
lamely magas vendég díszes elfogadására
készülnek; de nekem ma mulhatatlanul ki-
kelle szállanom, mert így rendelé a felsőbb
hatóság. Én Horváth István catasteri
becslőbiztos vagyok.

Azt mondják, hogy szegények vagyunk; és ez is igaz, de megint vagyunk az okai, mert a mindenkori jövedelmi forrásból a szükséges mennyiség hiánya vagy a rossz elosztás miatt. Isten tudja, minek az oka, nem tudjuk, vagy nem akarunk tudni. Ne keressünk hozamot, mint a földművelők, a zöldségre, a bogyóra, a szőlőre, a káknán, felszínre hozni, sőt, nem értünk ahhoz, hogy nyers terményeiket feldolgozzák, azok számára a külföldön piactör teremtünk, ezáltal idegen pénz hozunk be a külföldről. Pedig a népek gazdasági felvirágzásának, vagyamosodásának egész titka ebben rejlik: sokat kívüni, keveset behozni, azaz több pénzt kapni a külföldről, mint adni.

Ki nem merített vagy egyáltalán figyelembe sem vett jövedelmi forrásaink közül csupán egyet említek s ez: a tejgazdaság. Hogy minő lábon áll a mi tejgazdaságunk, arról, mint mindnyájunk előtt ismeretes dologról, fölösleges szólnom; csupán azt mondom el tehát, hogy hova lehetne emelni egy kevés buzgalommal és akarattal.

Tejgazdaságot folytatni csak ugy érdemes, ha a tejet mindenkor kellőleg értékesíteni lehetséges. Erre nézve első és fő kellék a biztos és állandó piac. Hogy pedig ezt megszerezhessük, oly terményt kell produkálnunk, mely a versenyt egyéb olynemű terményekkel mindenkor diadalmasan kiállhassa. De ezt a célzt elérni egyeseknek vajmi nehéz, majdnem lehetetlen; azonban a mire nem képes az egyes, kivihetik azt többen s nekem erős hitem az, hogy egy részvényekre alapított s jól szervezett tej-gazdasági vállalat, u. n. „tejszövetkezet“ által igen szép eredményt lehetne elérni e téren.

Háromszékmegye gazdái meglehetősen sok tejet produkálnak; tudomásom szerint vannak gazdaságok e megyében, hol a napi tejtermelés mennyisége a 3—5 száz liter is meghaladja. Hát még mennyire fokozódna ez a mennyiség, ha a tejet kellőképp értékesíteni lehetne! Most igen sokan csak azért nem tartanak több tehenet, mert nincs mit csinálniok a tejjel; a napi tej-szükséglet fedezésére pedig egy pár bivaly elegendő.

Mindezeket tudva, lehetetlen be nem látni egy jól szervezett tej-gazdasági vállalat előnyeit. Ez azonkívül, hogy módot nyújtana a gazdának arra, hogy a tejet értékesíthesse, lendületet adna hanyatló szarvasmarha-tenyésztésünknek is, befolyással lenne a gazdaságaink-

s meg fog győződni, hogy itt senkinek sem kell a másé, mert itt mindenkinek van mindene.

Havassynak igaza volt. A csinos épületek, melyek mindenikén két-három biztosító táblaeska függött, a tiszta udvarok, egészséges háziállatok s kitűnő fundus-instructus csakugyan arról győzték meg, hogy itt mindenkinek van mindene. Igen kellemes benyomást tett rám az is, hogy a lakosok apraja-nagyja derült arcuzal, tiszta és jó ruhában sürgött munkája körül. Midőn irodámból elindultam, még azon hiedelemben valék, hogy tíz napra lesz szükségem a tarczalfalvi munkálatok bevégzésére. És mily kellemesen csalódtam! Két nap alatt kész voltam mindennel. A ki cat. munkálatokkal foglalkozott, bizonyára kétkedve fogadja e sorokat. Pedig a mi nem lehetséges másutt, az lehetséges Tarczalfalván. Miből ki hirdettettem, hogy mely határrezre fogunk kirándulni, nyomban több kocsis állt elő. Egy számonra, a többiek pedig az esküdeknek s az illető föld-birtokosoknak. A határ legnagyobb részét kocsival jártuk be, mert mindenütt jól conservált dűlöltek vannak. A hol netán kocsis nem járhatott, nyerges lovak álltak készen. Ha valamely parcelláról felvilágosítást kértem, nem kezdett az összes tanács-

ban előállított trágya mennyiségére és a földjeink termésének arányára szóval, magán után vonná összes gazdasági jólétük emelkedését.

Alapítványok tehát. Háromszékmegyeben egy ilyen gazdasági szövetkezetet a földművelők nem legyenne kétsége senkinek; hiszen van nálunk már is megvalósult példa a külföldön. Hogy kétségbe vonhatlan adattal szolgáljak, felemlitem, hogy Novák Bogdán ur Kézdi-Vásárhelyről „thea-vaj“ név alatt folytonosan szállítja a vaját Bécsbe, Párisba stb. s mind egyre tömegesebb megrendeléseket kap. S bizonyára sajátunk is meglelné a maga piacát, mert nem szenved kétséget, hogy a szövetkezetnek gondja lenne arra, miszerint kifogástalan minőségű s verseny-képes terményt állítson elő.

Végül felemlitem még, hogy egy tej-gazdasági szövetkezet létrehozásának eszméjével nálunk némelyek már megbarátkoztak, sőt a fentebb említett Novák Bogdán ur már lépéseket is tett az eszme megvalósítása érdekében Egan Ede urnál, a m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium országos tej-gazdasági felügyelőjénél, a ki válaszában ugy nyilatkozott Novák urnak, hogy az ily irányu törekvéseket a kormány is készséggel támogatja s a tej-gazdasági szövetkezetek létrehozására szívesen nyújt segédkezet.

A dolgok ily állásában nincs egyéb hátra, mint az, hogy ha vannak Háromszékmegye gazdái között, kik ezen eszmét helyeslik és hajlandók egy ily szövetkezetnek tagjaivá is lenni, adjanak ennek itt a nyilvánosság terén kifejezést arról, hogy alkalom legyen a dolgot minden oldalról megbeszélni, részint pedig azért, hogy egy netalán e tárgyban szükségessé válható előterkezet érdekében az utat egyengetni lehessen.

Erdélyi Károly,
okl. gazda.

A székelyföldi kepeügy megoldásához.

(Ajánlva az 1883. évi okt. 9—11-én tartott status-gyűlés által kikötött négy székely megyei bizottság figyelmébe.)

Kézdi-szék, 1883. decz. hó.

(Folytatás.)

2. A kinek pedig 12 kalongya ösbuzája leszen, a parochusnak adjon egy-egy kalongya ösbuzát; tavaszgabanát is hasonlóképen egy kalongyát adjon. A mesternek félkalongya ösbuzát és félkalongya tavaszgabanát adjon. Ha egy háznál egy

böleselkedni, hanem előállt az illető tulajdonos és — a mit még a bíró felszólítására a jelen volt esküdtek helyeslése is megerősített — mindenről megbízható felvilágosítást adott. Szóval: ily kedvező viszonyok mellett, mint mondtam, két nap alatt kész voltam mindennel.

Midőn harmadnap reggel az iratok rendezésével és csomagolásával valék elfoglalva, Havassy bejelentette magát, hogy pár óra mulva tiszteletét kívánja tenni nálam. Ez is egy újabb meglepetés. Havassy a kitűzött időben megjelent, s miután néhány szót váltottunk, gratulált a bevégzett munkához s meghívott ebédre. Én e szíves meghívást annál nagyobb örömmel fogadtam, mert még eddig nem vala alkalom kedves családjával közelebről megismerkedni.

Havassy nem szereti, ha a szellemi munkást teendőiben bérli is zavarja. Ezért jelölt ki számomra udvarában, egy külön álló épületben, két nyugalmas szobát és ezért tiltotta meg a cselédeknek még azt is, hogy lakásom közelében hangosan társalogjanak. Reggelim, ebédem és vacsorám pontosan kijárt, melyet mindig egymagam költöttem el.

(Vége követk.)

Szentgyörgyi Lajos.

kenyérén lévő két házasközül valamelyik férfit meghalna, annak özvegye félbérrel tartozzék.

3. Minden egész béradó ember papnak, deáknak egy köböl szaladot adjon; a félbérés pedig két vétát cum hac declaratione; ha szaladja nem leszen, valamint a piactör a közönséges szalad a mit ér, pénzül adja meg az árát.

4. A szaladbéli proventust mint in natura, mint in pecunia, eldistribuíván a pater és iskolamester uramék a megye bíráival ö kegyelmekkel, két része a pater ö kegyelmének cedál, harmada pedig a mesternek.

5. A kiknek pedig 12 kalongya buzánál kevesebb leszen, azok tartoznak a paternek 24 pénzt, a mesternek pedig 12-t adni. Ha pedig semmi vétések nincsen, csak 24 pénzesek legyenek.

6. Minden ember, valaki magának erdöl, tartozzék maga erejével egy jó szekér fát vinni, kit is ut supra a megyebírákkal repartíálván, két rész cedál a parochusnak, ö atyaságának, az harmadik az mesternek.

7. A kik pedig jus patronatust praetendálnak, megadván a közönséges bért papnak, deáknak, hogy ne csak titularisok legyenek, méltó, hogy bővebben mutassák denotiojukat, a közönséges béren kívül is adván stb. stb.

Datum et actum in Háromszék, Sáfalva, die 14-a Augusti, Anno Domini 1695. P. Stephanus Béli m. p. p. t. notarius sacrae sedis.

A Csik-Somlyón 1717-ik év április 9-én kelt constitúcióhoz a kepeügyre vonatkozólag ugyanazon évben a következők adattak:

1. Uniformitas in contribuenda Domini plebanis et magistris mercede de gelimis tain auctummalum, quam vernalium frumentorum exactissime ubique servator, et secundum resolutionem status catholici Anno 1695, die 5-a Martii in generalibus regni comitiis Claudiopoli habitam quilibet incolarum de 12 gelimis integram mercedem idest: duos gelimas plebano, unam magistrato de utraque frumento persolvat sub poena flor. 12.

2. Diuta merces intra bidrum apto tempore a plebano et iudicibus ecclesiae designato com. portetur a singulis inertiis itidem sub poena fl. 12.

3. Si tempestate acris inclementia, quavis alio casu superveniente defectu, terra fructum usitatum non producerat, eo tempore, ne ministri ecclesiae omni penitus mercede frustentur, pro gelima una tritici auctummalis unam metretam auctummalium: pro una gelima vernalium duos metretas vernalium soluere tenebuntur. Si vero neque id praetore possent, iuxta communem aestimationem segetis ejusdem temporis in pecunia compensabunt.

4. Ligna omnes ii, qui et gelimas (si pecore jugalia habeant) date tenentur. Id est: quot conjugati in domo, tot currus lignorum, quos totidem jumentis vehere debent dominis plebanis et magistris etiam, quot sibi vehere solent“ stb. stb.

Az 1718-ik évből keltezett constitutio III. pontja papok, predikátorok, iskolamesterek béréről, így van:

„Minden ecclesiákban az eleitől fogva usuált bért papoknak, predikátoroknak, iskolamestereknek megadni tartoznak, melyet ha ki contumacia ductus negligálna és az egyházzal való egyet nem értene: tehát megfizetésnek előtte tizenötöd nappal kérék az egyháznak a bért és admoneálják, hogy fizessen meg. Ki ha az admonitiora meg nem fizetne, az egyháziak duplo vegyék meg rajta, vagy vegyék két annyit érő zálogját (ide nem értetvén a jobbágyos nemes emberek) és adják a papok, predikátorok vagy mesterek kezébe. Mely zálogot ha tizenötöd napra ki nem váltana, azon tul a marha vagy zálog maradjon azon papoknak vagy mestereknek in toto, egészen. A hol pedig az egyháziak mulatnak el vakmerőképpen, vagy a megye vakmerőségétől viseltetvén, fel nem kelne, az egyháziak mellett visitatiónak idején brachium rendeltetvén a papok mellé, a brachium

maga mellé vóna a megyét, az ilyen egyháziakat, (ha egyháziakon mult) kik a papok bérét meg nem adó vakmerő (contumax) embert meg nem zálogolták, büntesse hat forintig és a pap bérét meg nem adó vakmerő emberrel is a bért fizettesse meg kétszeresen (in duplo); a hol pedig a megyén mult el, vagy visitatio idején a megye brachium mellett fel nem kelne, vagy melőle elállana és az olyan egyháziakat megzálogolná, rescribáljon a brachium fide sua mediante a vice királybíráknak, kik kötelességek szerint, comperta rei veritate, az olyan contumax vakmerő megyén denegatis omniibus juridicis remediis et processibus (ha ugy kívántatik, cum brachio sedis) toties quotiis 12 forintig büntetessék és a papok bérét kétszeresen (in duplo) fizettessek meg az emberrel.“

(Folytatása köv.)

Felvidéki.

296.—1883.

g. e.

Jegyzőkönyv

a csikmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának 1883. év december hó 13-án Madár Imre egyesületi alelnök vezetésével tartott üléséről.

(Vége.)

15) Olvastatik Csergő Venczel egyesületi tagnak a verebek szaporodásának megakadályozása iránt igazgató választmányunk ülése elé terjesztett indítványa.

Igazgató választmányunk a verebek tulszaporodását gazdaközönségünkre nézve maga is károsnak tartván, az indítványt elvbén pártolja s azt, annak kivitele módzatai iránt javaslatát végett, Madár Mihály, Deák Ignác és Berde Ferencz személyében kiküldött bizottságnak azon megbizással adja ki, hogy ide vonatkozó javaslatot a maga idején adja be.

16) Olvastatik a magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesületének 1883. nov. 20-áról 1124. sz. a. kelt megkeresése, melyben a mellékelt jegyzőkönyv értelmében felkéri egyesületünket, hogy a gazdaközönségnek a nevezett egyesület közvetítő osztályára figyelmét felhívni sziveskedjék.

Mintán egyesületünk területén ezideig gazdatisztek és erdészek nincsenek, az átirat tudomásul vétetni határozatik.

17) Olvastatik az erdélyi gazdasági egyesületnek f. évi nov. 12-én tartott üléséből 1754. sz. a. egyesületünkhöz intézett átirata, melyben az Ordódi Lajos által a nagyenyedi VI-ik vándor-gyűlésen tett és elfogadott azon indítványnak: „kére fel a vándor-gyűlés az erdélyi gazdasági egyesület útján a magas kormány, hasson oda, mikép Románia törekvései, (a szarvasmarhák behozatala iránt) hogy a határzár feloldassék, ez idő szerint sikerrel ne találkozzanak“ pártolására hívja fel egyesületünket.

Egyesületünk az indítványt a maga részéről is melegen pártolván, hasonló értelmű feliratnak a magas kormányhoz való küldését elhatározza, melynek végrehajtásával elnök és titkár megbizatnak.

18) Olvastatik földm. ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak f. évi nov. 25-éről 50.447. sz. a. valamennyi gazdasági egyesülethez intézett leirata, melyben a „Mezőgazdasági Szemle“ című havi folyóiratot egyesületünk figyelmébe és pártfogásába ajánlva, kéri ennek egyesületünk saját hatáskörében való terjesztését.

A „Mezőgazdasági Szemle“ című gazdasági szakfolyóiratnak az egyesület részére leendő megrendelése elhatározatik s a megrendeléssel 1884. év elejétől egyesületi titkár és pénztárnok megbizatik.

19) Titkár előterjeszti a jelen évben Gyó.-Szent-Miklóson rendezett gazd. kiállítás eredményéről a földm. ipar- és kereskedelmi miniszter ur ö nagyméltóságához felterjesztendő jelentést.

A jelentés tudomásul vétetvén, földművelési miniszter ur ö nagyméltóságához leendő sürgős felterjesztésével elnökség megbizatik.

20) Olvastatik egyesületünk igazgató választmánya által a létesítendő tejszövetkezet érdekében kiküldött bizottságnak f. évi jun. 4-én Mikó Bálint elnöksége alatt tartott ülésében felvett jegyzőkönyve, melyben a tej értékesítése és a sajtkészítés, a titkári hivatal rendszeresítése és az egy-let részére szükségesnek látszó gazdasági gépek beszerzése iránt az igazgató választmány elé terjesztendő javaslatokat hoz a nevezett bizottság.

A tejszövetkezet létesítése érdekében szükséges államsegély kieszközölése végett földművelési miniszter ur ö nmga. felirati-lag megkéretni határozzatik.

A titkári állás rendszeresítése s a megrendelendő gépek beszerzése ügyében ajánlott javaslatokat igazgató választmány a jövő évi költségvetés megkísztetésénél figyelembe vétetni határozza.

21) Titkár bejelenti új tagokul: Miniér Gábort Cs.-Szt.-Mihály alapító-, György Jeremiás, Kovács Lajos, Szekeres Péter, Nagy Imre (Szárhegy), Lukács István (Gy.-Alfalu) Csibay Imre rendes-, és Kovács Antal (Csik-Szereda), Roth István és özv. Mé-száros Károlyné évdijas tagokul.

Tudomásul vétetvén, illetőknek a ta-gok névkönyvébe leendő beiktatása titkár-nak meghagyatik.

Több tárgy nem levén, elnök a gyű-lést bezárja.

A jegyzőkönyv aláíratik és hitelesít-tetik.

Madár Imre,
egyes alelnök.

Nagy Imre,
egyes titkár.

Csikszentmihályi Sándor Kálmán

jegyzői jelentése a „székely mi-velődési és közgazdasági egyeslet“ marosvidéki közgyűlésén, 1883. december hóban.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Alapszabályaink — a mi törvényeink — 25. §-a értelmében a vidéki fiókegyetek is évenként egy közgyűlést tartani kötelezvék s e közgyűlés mintegy visszatekintés a multba, számadás a közönségnek, számadás enma-gunknak, hogy vajjon megtettük-e, amit meg-tennünk kötelességünk volt, vajjon megfelel-tünk-e az alapszabályokban előirt kötelezett-ségeknek, vajjon megtettük-e mindazt, a mit meg-tennünk lehetett s vajjon nem tehet-nénk-e a jövőre az eddiginél többet.

Az alapszabályok 28. §-a a vidéki vá-lasztmányok kötelességét előszabja, s a szá-madás alkalmával nyugodtan elmondjuk meg-bizóinknak, hogy alapszabálybeli kötelezett-ségünknek eleget tettünk, a mit lehetett, megtettünk; s hogy többet nem lehetett teennünk, annak okai nem egészen mi va-gyunk; csak azt érezzük, azt tudjuk, hogy nem tettünk, nem tehattunk annyit, a meny-nyit szerettünk volna tenni; a mennyit nem az alapszabályok, — mert azoknak így is megfeleltünk — hanem szívünk szava, lelki-ismeretünk és székely fajunk, önvérek ügyének pártolása tőlünk megkövetelt volna!

De hadd szóljak és számoljak előbb be arról, hogy mit tettünk az év folyamán.

Az alapszabályok 27. §-a egy évre négy választmányi ülés tartását rendeli, mi öt választmányi ülést tartottunk, melyeknek jegyzőkönyvei letisztázva, aláírva és hitelesítve a tagok betekintésére készen állanak. Meggyőződhetik a jegyzőkönyvekből bárki is, hogy eleget tettünk az alapszabályok azon utasításának, hogy „a vidéki választ-mányok saját vidékük viszonyairól, szüksé-geiről és tapasztalataikról tanácskozáva, közvetlen adatokat gyűjtve, indítványokat és javaslatokat tesznek, s azokat a központi választmányhoz felterjesztik.“

Videkünk viszonyairól, szükségeiről és tapasztalatainkról a központi választmány-hoz több tárgyban felterjesztéseket, indít-ványokat és kérelmeket intéztünk, a melyek közül felemlitem a következőket.

A vidékünkön eddigelé oly nagy keres-letnek és százezrenkénti kivitelnek örvendő „székely szotyor“ ipar hanyatlásának oka, helyi kereskedők hozzánk intézett írás-

beli véleménye szerint, abban lévén kere-sendő, hogy a külföld folytonosan emeli a beviteli vámoikat; így pl. Németország 100 kilogramm szotyorra 24 márká beviteli vá-mot rótt ki, s ezzel szemben itthon a bel-földön nemcsak semminemű kedvezmény nem adatik, de sőt jövedelmi adó és más czimek alatt a házipariczikkek is súlyosan megadóztatnak, s míg a nagy ipar kedvez-ményekben részesül, mert az enquettekben a kisipart és házipart üzőket is a nagyipa-rok képviselik, addig a kisipar és házi-ipar semminemű kedvezményben nem ré-szesül; e körülményekre a központi választ-mány figyelmét felhívjuk azon kéréssel, hogy a magas kormánytól lehetőleg oda-hatni igyekezzék, hogy a kiviteli és külföldi vámoakra tekintettel, a székely házipariczik-kek adómentességet és szállítási kedvez-ményt nyerjenek.

A szalmakalap-ipar hanyatlá-sának okát vidékünkön abban találván, hogy újabb és izlősebb minták és alakok készí-tésére nincs kellő utbaigazítás és e körül-mény miatt a helyi boltüzletekben is a ná-nási, debreczeni kalapok jönnek forgalomba s a székelyipar kezd háttérbe szorulni, ha-ladás helyett hanyatlás mutatkozik, s a fino-mabb fonású kalapok, izlősebb minták ál-tal tulszárnyaltatván és nem eléggé vásá-roztatván, a durvább készítésű olcsóbb ka-lapok készítésére kezd ez iparág elfajulni. A központi választmány figyelmét e körül-ményekre több ízben felhívjuk, s a központi választmány 107—1882. sz. a. leirátában vi-déki választmányunk felterjesztéseire kije-lentette, hogy „egy ifjúnak a fa-faragásban, egy ifjúnak a szalma- és sáskötésben kiké-pztesését czélzó indítványainkat elvben el-fogadja, ezen terv megvalósítását az 1883. év folyamában lehetőleg czélul tűzi ki;“ mintán azonban ez ígért még teljesítve nem lett és az 1883. év végéhez közeledik, nov. 1-én 23—1883. sz. a. kelt felterjesztésünk-ben, az ígértnek teljesítését s legalább a szalma- és sásfonásban kiképezendő székely fiu felvételét ujlág szorgalmaztuk.

A kosárfonásra nézve, a mely iparág szintén sok pénzt visz ki a külföldre, holott háziparilag vidékünkön is nagyobb mérték-ben lenne előállítható, gróf Lázár Jenőtől, a kinél Medgyesfalván a székely egyeslet által kiképzettett kosárkötő Farkas János szor-galmasan működik, azon értesítést vettük, hogy a vidékünkön ez ifju által előállított kosarak czélszerűek, tartósak, a külföldiek-kei a versenyt kiállják, s hogy czélszerű lenne 2—3 székely ifjút e kiképzett ifju mellé segítségül és egyszersmind kiképezés végett felvenni, a mire a gróf hajlandó, ha vidéki választmányunk ez ifjak lehetőleg olcsó élelmezteséről gondoskodand. Vidéki választmányunk ez ajánlatot örömmel elfo-gadván, a feltételt azon reményben teljesí-teni óhajtja, hogy a központi választmány a vidéki választmányt illető 40%-ból e ki-adások megtételét jóvá hagyandja, a miránt indokolt felterjesztést intéztünk a központi választmányhoz.

(Folytatása következik.)

Mindenféle.

— Kézdi-Vásárhely város' belpiaczain a vámszedhetési jog 1883. december 31-én haszonbérbe adatott kézdivásárhelyi Szöcs Andrásnak. A haszonbéri összeg 1884. évre 8655 fnt s így 544 frrtal több, mint tavaly volt.

— A csikszeredai veres kereszt egyeslet által decz. hó 22-én rendezett fillérestély hasonlóan a megelőzőttekhez szépen sike-rült. Számos és válogatott közönség volt jelen. A programm váratlan eredménnyel lepte meg a közönséget. Kucsman Antal karmester és fia hegedűjátéka beosületére vált a szeredai zenekar vezetőjének s örö-münkre vált a meggyőződés, hogy ezutánra nem leszünk kénytelenek idegen zeneka-rokkal egy-egy jótékony czélul mulatság jó-vedelmét elhaggyulni. Egyébiránt — köz-be legyen mondva — jó lesz, ha a városi tanács bizonyos szabályt állapít meg a ze-

nekar részére s a multságokon való zené-lésekre nézve bizonyos tarifát állapít meg a zenekarnak, mert nagyon felkezdették srólfolni a zene díját. Dankó Aladár egy gyermektől nagyon is sok ügyességgel és jól hordozott hangsúlyozással szavalt a „Hölgyek panaszaát“. Kelemen Ilona k. a. énekelte népdalaival meglepte a közönséget. Kellemes és elég terjedelmes hangkörrrel rendelkezik arra, hogy mint műkedvelőt, minél többször kívánja hallani közönségünk. Jelen alkalommal a zenekíséret egy kissé feszélyezte, mi miatt nem volt elég bátor a dalok poentirozásában. E hiányon azon-ban egy közelebbi fellépés alkalmával a legkönnyebben módjában lesz tul tenni ma-gát. Az estély rendezésének érdeme a Csi-szár Józsefnek, Dr. Fejér Antal és Mikó Árpád rendezőké. (Tárgyalmaz miatt ké-szett. Szerk.)

— Kézdi-Vásárhelyt a szokásos ünne-piességgel ülték meg az idén is Sylvester estét. Éjfélkor megcsendültek a harangok s az ev. ref. toronyból vallásos énekekkel üdvözöltek az újév első perceit.

— Új év napján. Az ember alig nyitja ki szemét s alig élvezi egy pár pillanattig az ágy áldásait ez új esztendőben, már kopognak ajtaján. Jön a takarító, a ké-ményseprő, lámpagyújtogató, zenész stb. s mindannyian sietnek versben és prózában, szóval és írásban a tekintetes, nagyságos és méltóságos urat (ki a mekkorára nézi az embert) üdvözölni; annyi boldogságot, fele-séget és egészséget kívánnak az embernek, hogy a feje is zug belé. Az egyik egyszerű szavakban kíván az embernek új évet. En-nek nincsenek nagy igényei; ezt egy ne-hány krajczárral kifizetheted; azonban van-nak magas szellemek, kik fantasziájukat szárnyra bocsátva, emelkedett hangon ad-nak a szívük mélyén irántad érzett szere-tetek kifejezést. Egy kis részletet eme nagyhangu újvi üdvözlőtekből ezennel be-mutatunk olvasóinknak: „Szigorú és el nem mulasztható kötelességemnek tartom, ez év biborfény tengerben uszó hajnalán, felkere-sését az egyeseknek és forrón köszönye a multban élvezett jókat, ezer szerencsét, bol-dog és megelégedett életet kívánok. Öröm-virágok nyiljanak munkássága utján; s ked-ves élete fölött mosolyogjon a valósult re-mények azur kék egén a boldog megelége-désnek vidám arczu napja.“ Önként értetődik, hogy e napsugarakat, melyek a kö-szöntőkből feléd ragyognak, busásan meg kell fizetned, no de vigaszul szolgál, hogy az év többi 364 napján aztán az égről in-gyen kapod.

— A csikszeredai műkedvelő társulat ál-tal jan. 12-én rendezendő jelméz-estély elő-re láthatólag fényesen fog sikerülni. Tudó-sítónknak már több „készülődés“-t sikerült felfedeznie s idáig a következők szép név-sorával a résztvevőknek szolgálhatunk: Czi-pera Józsefné, Deák Ignác, Elthes Ja-kabné, Farkas Lajosné, Kelemen Ilona, Lá-zár Ámi, Lukács Juliska, Miklós Kata, Nagy Leontin, Novotny Mariska, id. Po-tozky Gergelyné, özv. Reviczky Péterné, Sándor Berta, Sprentz Györgyné, kik mind-nyáján különböző jelmézben fognak az es-télyen megjelenni. A jelmézeket természetesen nem áruljuk el. Férfiak is többen fognak jelméz öltöni. A rendezőség min-dent megtesz, hogy a közönségnek egy él-vezetes estét szerezzen. Táncozó közönsé-günknek annál inkább érdekében áll az alkalmat felhasználni, mert a farsang tar-tama alatt nincs kilátás több előkelő mu-latságra Szeredában.

— Eljegyzés. Kézdivásárhelyi Dávid Antal kereskedő a napokban jegyezte el özv. Csiki Lajosné bájos leányát. Idát. Áldást kívánunk a megköendő frigyre!

— Elhaltak: Gelenczei D o m b i G é z a mult hó 30-án d. e. 11 óraker élete 41-ik évében, — In c z e György kovásznai ev. ref. lelkes élete 61-ik, lelkesége 32-ik évében. Béke poraikra!

— Kézdi-Szentlélekről írják lapunknak, hogy a Kászon rétjén a farkasok meg-támadtak egy Csikba hazamenő fuvarost. A lovak megérezvén a veszélyt, elragadták a

szekeret, mely csakhamar a rajta levő hordó pálinkával együtt bedült egy árokba. A fu-varos most nem törődve szekérrel és pálin-kával, lovaira kapott s míg a farkasok a bedült szekeret rohanták meg, elvágtatott s így sikerült a maga és lovai életét a fene-vadaktól megmenteni. Másnap reggel visz-szatért s szekerét és a pálinkás hordót hiány nélkül megtalálta.

— Helyreigazítás. Multkori tárczánk-ban a „Szudán“ című cikkben több saj-tóhiba fordult elő, melyeket ezennel hely-reigazítunk. A 2-ik hasábon „angyaloknál“ helyett angoloknál, a 3-ik hasábon „Siberia“ helyett Liberia, a 8-ik hasá-bon „Lennar“ helyett Sennar olvasandó.

— Egy 2--4 gymn. vagy felsőnépiskola osztályt végzett fiu Kézdi-Vásárhelyt Szabó Albert könyvnyomdájában tanulónak felvétetik.

A közönség köréből. *)

Ellennyilatkozat.

Kovácsna, 1883. december 31.

Nem hittem volna, hogy e megyében akadjon önértetes ember, a ki a „Székely-föld“ és a „Székely Nemzet“-ben a megyei tisztújítás előtt december 20-án megjelent nyilatkozataimból egyebet tudjon kiolvasni, mint a senkinek nem ártó sértett önértzet kifakadását; én legalább ilyen értelemben ki-vántam írni ama szerény nyilatkozatot, szerezvén ezáltal egy kis enyhületet, rég nyomult keblemnek.

Sime, K.-Vásárhelyről — melynek na-gyon sok intelligens tagjával benső össze-köttetésben állok és a melynek lakói Orbai-járás, főleg Kovácsna lakóival olyannyira rokonszenveznek — a „Székelyföld“ 103-ik számában „Többen“ aláírással, nem tudhatni, minő intencióval, az nyilvánítatik, hogy kézdivásárhelyi megyei bizottsági tagok ál-tal nem lettem megyei tisztviselőre fölléptetve.

Ezen — megvallom — figyelmet sem érdemlő iratra felelnem sem kellene; de mert látom, hogy álcza alatt egy, a csendes, barátságos viszonyt megzavarni törekvő idegen factor működik, mert különben az aláírás sem volna megvonva: ezen okból felhiva érzem magamat ellennyilatkozni és kimondani, hogy a „Többen“ urakon kívül vannak K.-Vásárhelyt más tekintélyes és befolyásos „Többen“ urak is, kik mint me-gyei bizottsági tagok a december 8-án K.-Vásárhelyt tartott nagy értekezlet általi jelölés alkalmával önkéntesen pártfogó nyilatkozatukkal ajándékoztak meg, azután is ily értelemben izentek kovásznai birtoko-soktól, és a választáskor többek előtt saj-nálatukat nyilvánították ki, hogy nem ad-tam be pályázatomat.

Még becses figyelmébe ajánlom „Töb-ben“ urnak, hogy említett jelölésről jegyző-könyv szerint — melynek szerkesztésében és hitelesítésében K.-Vásárhely érdemes polgármestere Szöcs József és jegyzője ifj. Benkő Sándor urak is részt vettek — nem tétetvén jelöltetésem ellen kifogás: bizo-nyára része van jelöltetésemben K.-Vásár-hely városának is. Én ennek dacára nem házaltam, nem kapztam, és nem jártam be kolduskép Háromszék megye minden zugát; hanem a „Székelyföld“-ben még az öszön ki-fejtett elvemhez hű maradván, tettem a 101. sz. alatti nyilatkozatot, mivel senkinek sem árthattam.

Tisztalattal kérem a tekintetes szer-kesztő urat: ezen már csak most közérdekűvé vált nyilatkozatomat kiadni.

Csia György,
megyei bizottsági tag.

*) E rovat alatt megjelent közlemények köz-érdekből díjtalanul közöltetnek. A felelősség azon-ban a beküldőt illeti.

Szerk.

Felelős szerkesztők:
T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy kézdivásár-helyi tek. Szabó Albert urnak Csik-Szeredában levő s az igényeknek megfelelően berendezett

könyvnyomdáját

hasznosbérbe vettem s azt az 1884-ik év január hava 1-én kezdődőleg önállóan kezelem.

— Anyomdahelyiség a városkapitány ur házában van. —

Vállalkozom könyvek, folyó- és röpiratok, alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ívek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözetek, falhirdetmények, szóval minden, a **könyvnyomdászat** körébe tartozó munkák elkészítésére.

Nyomtatványraktárt fogok tartani, melyben a közéletben leggyakrabban előforduló nyomtatványok igen jutányos áron kaphatók lesznek.

Főelvem lévén a méltányos árszabály, pontosság és izléses kiállítás; hiszem és remélem, hogy Csikmegye művelt közönségének nagybecsű támogatását — a mitől a közművelődés előmozdítását czélzó eme vállalat fennállása, felvirágzása függ — kiérdemelni szerencsés leszek. Hogy ezt elérhessem, minden lehetőt el fogok követni.

Bátorkodom tehát magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani s szíves pártfogását tisztelettel kérem.

Csik-Szereda, 1884. január 1.

Alázatos szolgálja
Györgyjakab Márton,
nyomdász.

3—3

183—1883. szám.

Eln.

1—1

A „gyergyói első takarékpénztár“
részvénytársaság

IV. évi rendes közgyűlését

Gyergyó-Szent-Miklóson. Laurenczi János ur nagytermében, 1884-ik év január-hava 20-ik napján, délutáni 3 órakor tartandja; melyre a részvénytulajdonosok ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitás.
2. Háromtagu bizottság kinevezése elnök által, a szavazati jogok igazolása és számbavételére.
3. A közgyűlési jegyzőkönyv 3 hitelesítőjének megválasztása.
4. Igazgatósági jelentés az 1883-ki üzletéről, a zárszámla és vagyon-mérleggel.
5. A felügyelő-bizottság előterjesztése.
6. Az igazgatóság, felügyelő-bizottság tagjainak, valamint a tisztviselőknek 3 évre leendő megválasztása.

Az alapszabályok 19. §-a szerint: „a szavazati jog akár személyesen, akár két tanu által s előtt aláírt felhatalmazással ellátott megbízott által — kinek azonban részvényesnek kell lennie — gyakorolható.“

Mindenik részvénybirtokos, ki ily módon a közgyűlésen szavazati jogával élni akar, köteles részvényét vagy rész-

vényeit e takarékpénztár üzleti helyiségében az e végre kiküldött felügyelő-bizottságnak 1884-ik év januárhava 14., 15., 16., 17., 18. napjai bármelyikén a délelőtti órákban bemutatni, vagy bemutatni, különben a szavazásra „igazolvány“ ki nem szolgáltatattatik.

A „gyergyói első takarékpénztár“ részvénytársaság elnöksége.

Gyergyó-Szent-Miklóson, 1884. január 1-én.

Juhász Károly,
titkár.

Merza Kristóf,
elnök.

Hirdetmény.

A „csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság“ igazgatósága ezennel közhírré teszi:

1) hogy a takarékpénztár 1884. január hó 1-től kezdve — az ünnepek kivételével — minden kedden, csütörtökön, és szombaton délután 1 óráig nyitva tartatik; —

2) hogy elfogad betéteket 6% kamatfizetés mellett.

Cs.-Szeredán, 1883. december hó 18-án.

3—3 Az igazgatóság.

Van szerencsém a n. erd. közönség figyelmét felhívni, hogy **KÉZDIVÁSÁRHELYI és CSIKSZEREDAI** könyvnyomdamban a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓ RAKTÁRON TARTATNAK

és **KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON** kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisütszőknek szeszgyárcsoknak.
Adóhátralék-törlesztési kimutatás. L. K.
Adóhátraléki kimutatás, havi.
„ „ „ 1/4 évi.
„ „ „ 1 évi.
Adósság-levél r. k. egyházhhoz tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, róm. k. piskolák részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baromvásári jegyzőkönyv.
Békétárgyalási jknyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, ujoncozási felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. É.)
Cseléd-könyv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovagnak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a kereszteslési, (születési) házassági és halálzási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujoncozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hádköteles szökevények lajstroma. (L. I.)
„ „ kipuhatolási jegyzőkönyve.
Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
„ „ orvosi segélyben nem részesített gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványvá válható, vagy járványos betegségben történt halálesetről, VI. minta.

Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvkel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóüg.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyeglelet.
Híva. alosjelentés, a 3-hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idésvény, községi bírásokhoz.
Idésvény, erdőkíhágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, községi részére.
Iktató-könyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio Indubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Defunctorum.
Ítélet, községi bírásokhoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községi kiadott 10 levelekről.
Jegyzőkönyv a községi kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a községi előjárósága által kiállított utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágot szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvek követelésének nyilvántartásáról.
Jelentés, erdőkíhágásos ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzalogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti kérés és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.

Kézbesítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbesítési veny, közs. bírask.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan-ság címén leirandó egyenes adóhátralékokról.
Kipuhatolási jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvénny, egész és fél iven.
Kötelezvénny fél iven.
Kötelezvénny, hely. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.)
Községi sommas marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátraléki kimutatás, kül- és beliv.
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lönhart“ stb. czimíráttal ellátva.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimíráttal ellátva.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkeszi hivatalnak“ czimíráttal ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacssági ítélet, közs. bir.
Matricula Baptisatorum.
„ „ Copulatorum.
„ „ Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
„ „ közizagatáshoz.
Nemleges záloglasi és becslési jegyzőkönyv, adó-ügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkíhágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panaszkönyv, közs. bir.

Panaszkönyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkíhágásos ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel-és küliv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatós kimutatás a róm. kath. egyház adóairól kül- és beliv.
Sommas makacssági ítélet.
„ kereset és felzet.
„ váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz, vagyis: 3-as tábla.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, büntyben.
Szegálai napló, a kir. csendőrség részére
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, bekés esetekhez (Közs. bir.)
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlelevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlelevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügvyiteli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Zálogjog törzése iránti kérés és felzet.
Záloglasi, becslési és árverési jegyzőkönyv adó-ügyben, kül- és beliv.
Záloglasi és becslési jknyv, adóügy.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglasi-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani töreksem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármimű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ívek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözetek, falhirdetmények, szóval minden a **könyvnyomdászat** körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat, Gyöngyösi-féle irkáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel
SZABÓ ALBRET,

könyvnyomda-tulajdonos.

Ny. Szabó Albert gyorssajtóján Kézdi-Vásárhelyt.